

Ruben Willaert
restauratie & archeologie

Romont 17

Bever, Vlaams-Brabant

2024I407

ARCHEOLOGIENOTA

VERSLAG VAN RESULTATEN

BUREAUONDERZOEK

RUBEN WILLAERT NV

8200 SINT-MICHIELS-BRUGGE

TEN BRIELE 14 | BUS 15

AUTEUR:

Merlijn De Baene

© Ruben Willaert NV, Sint-Michiels-Brugge, 2024

Niets uit deze uitgave mag vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie of welke wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Ruben Willaert NV. Ruben Willaert NV aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek.

INHOUDSTAFEL

INHOUDSTAFEL	1
INLEIDING	2
1. BUREAUONDERZOEK [BO]	3
1.1 BESCHRIJVEND GEDEELTE	3
1.1.1 Administratieve gegevens	3
1.1.2 De onderzoeksopdracht	5
1.1.3 Het projectgebied	6
1.2 ASSESSMENT	8
1.2.1 Landschappelijk kader	8
1.2.2 Historisch kader	15
1.2.3 Archeologisch kader	21
1.3 SYNTHESE FASE BUREAUONDERZOEK	24
BIBLIOGRAFIE	i
BIJLAGE	ii

INLEIDING

De initiatiefnemer plant de realisatie van een veestal in Bever, Vlaams-Brabant. De totale oppervlakte van het projectgebied bedraagt ca. 8882 m², de gecombineerde oppervlakte van de geplande bodemingrepen bedraagt 5342 m².

Het projectgebied situeert zich volgens het gewestplan in een zone bestemd als agrarisch gebied. Het plangebied situeert zich noch binnen een vastgestelde archeologische zone, noch binnen een archeologische site, noch binnen een gebied waar geen archeologie te verwachten valt. Deze archeologienota wordt opgemaakt omdat de gecombineerde oppervlakte van de geplande bodemingrepen meer dan 5000 m² bedraagt.

RUBEN WILLAERT NV is aangesteld om deze archeologienota in de eerste plaats door middel van een bureaustudie op te maken met het oog op een advies naar uitgesteld vooronderzoek, werfbegeleiding, of vrijgave van het terrein.

1. BUREAUONDERZOEK [BO]

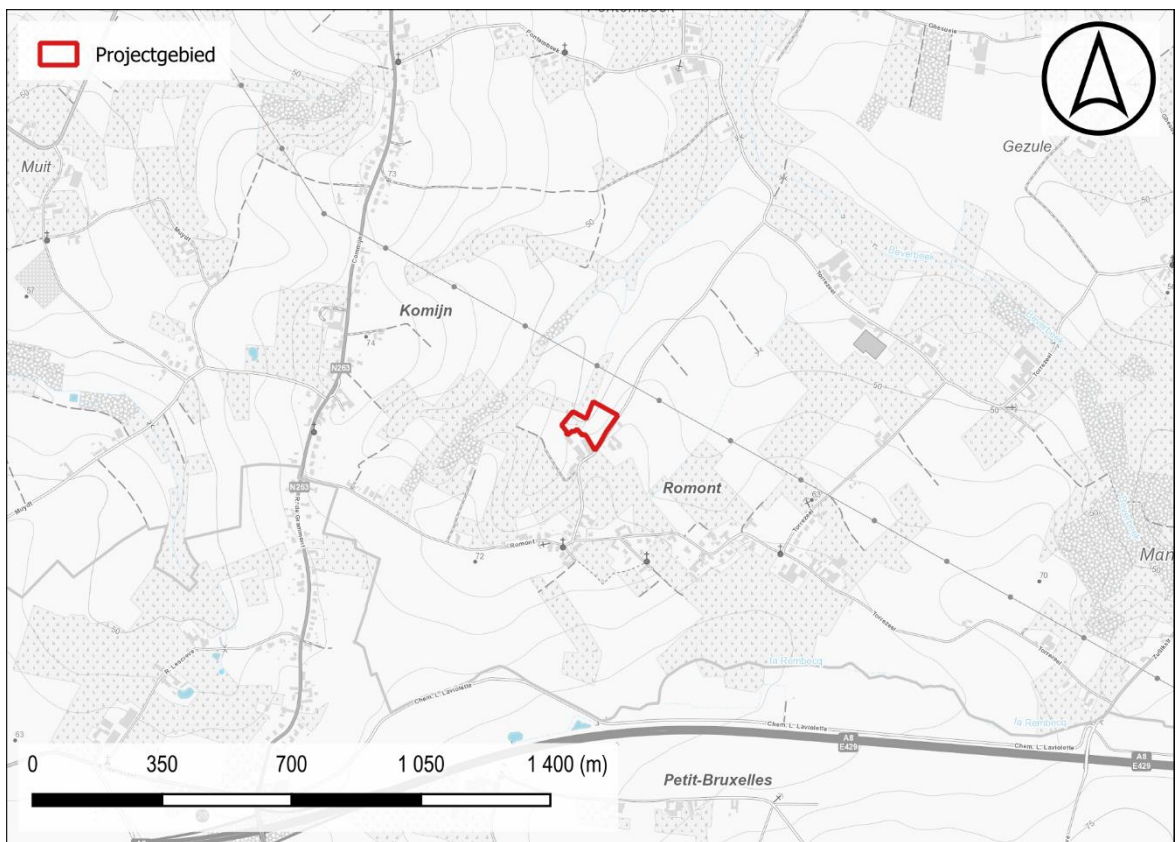
1.1 BESCHRIJVEND GEDEELTE

1.1.1 Administratieve gegevens

PROJECTCODE	2024I407	
ERKENNINGSNUMMER	OE/ERK/ARCHEOLOOG/2015/0069	
<i>BOUNDING GEOMETRY</i>	X ₁ : 119516	Y ₁ : 153988
	X ₂ : 119753	Y ₂ : 154157
KADASTER	Bever Sectie C, Nummers 395F, 397H, 393H	
GEOGRAFISCHE INPLANTING	Figuur 1 en 2	
OPZET INITIATIEFNEMER	Figuur 4	

Figuur 1: Situering projectgebied t.a.v. GRB-basiskaart (© geopunt)

Figuur 2: Situering projectgebied t.a.v. topografische kaart van België (© geopunt)

1.1.2 De onderzoeksopdracht

1.1.2.1 *Vraagstelling met betrekking tot het onderzochte gebied*

“Het archeologisch vooronderzoek beoogt vast te stellen of er een archeologische site aanwezig is op een terrein, wat de karakteristieken en de bewaringstoestand van deze site zijn, wat haar relatie is met het landschap, welke waarde ze heeft, en hoe ermee moet omgegaan worden in het kader van bodemingrepen en wetenschappelijk onderzoek.”
– CGP 4.0; p. 28

Op basis van verscheidene parameters, zoals de nog aanwezige erfgoedwaarden, de landschapshistoriek, topografie, geomorfologie, bodemgebruik, vegetatie, en ingreephistoriek, wordt een waardering van het archeologisch potentieel binnen het afgebakende projectgebied opgesteld. Hiertoe wordt een stapsgewijze onderzoeksprocedure doorlopen, waarbij de vraagstelling steeds teruggekoppeld wordt naar volgende kernpunten:

- Wat is de trefkans op intact bewaarde archeologische aanwijzingen?
- Wat zijn de geplande ingrepen in functie van de werkzaamheden? Zullen de werken eventuele vindplaatsen bedreigen?

1.1.2.2 *Werkwijze en strategie van het vooronderzoek fase BO*

RUBEN WILLAERT NV werd aangesteld om deze archeologienota in de eerste plaats door middel van een bureauonderzoek op te maken. Dit bureauonderzoek werd uitgevoerd onder leiding van een erkend archeoloog van Ruben Willaert NV. De aard van de werken werd tijdens het bureauonderzoek afgewogen tegen de voorhanden zijnde gegevens relevant voor het projectgebied op bodemkundig, landschappelijk, historisch-cartografisch en archeologisch vlak.

De archeologienota werd opgemaakt middels *Office*- en *Adobe*-software. Het bijhorend kaartmateriaal werd aangemaakt in een GIS-omgeving. Hierin werden de ontwerpplannen ingeladen en geprojecteerd ten opzichte van diverse kaartlagen die raadpleegbaar zijn op geopunt.be, dov.vlaanderen.be, geo.onroerenderfgoed.be, cartesius.be en de website van de centraal archeologische inventaris [CAI]¹. De geraadpleegde literatuur, de digitale bronnen en het kaartmateriaal zijn te vinden in de bijlage.

¹ De Centrale Archeologische Inventaris is een inventaris van tot nog toe gekende archeologische vindplaatsen en andere sites met erfgoedwaarde; onder dezelfde noemer verzamelen we alle opgestelde archeologienota's vanaf 2015.

1.1.3 Het projectgebied

1.1.3.1 Archeologische voorkennis

Binnen de grenzen van het projectgebied vond in het verleden nog geen archeologisch (voor)onderzoek plaats.

1.1.3.2 Ruimtelijke situering

Het projectgebied is gelegen nabij het gehucht Romont in de gemeente Bever, provincie Vlaams-Brabant, net ten noorden van de taalgrens. Langs de oostelijke zijde van het terrein loopt de wegenis Torrezeel. Ten zuidwesten en -oosten van het projectgebied staan enkele hoeses. Op ca. 800 m ten noordoosten stroomt de Beverbeek en op ca. 1100 m ten westen de Wijze beek. Beide waterlopen monden ten noorden van het onderzoeksgebied uit in de Mark. Op ongeveer 400 m ten noorden komen nog drie beken samen. De dorpskern van Bever/Biévéne ligt op ca. 2200 m ten noorden van het terrein.

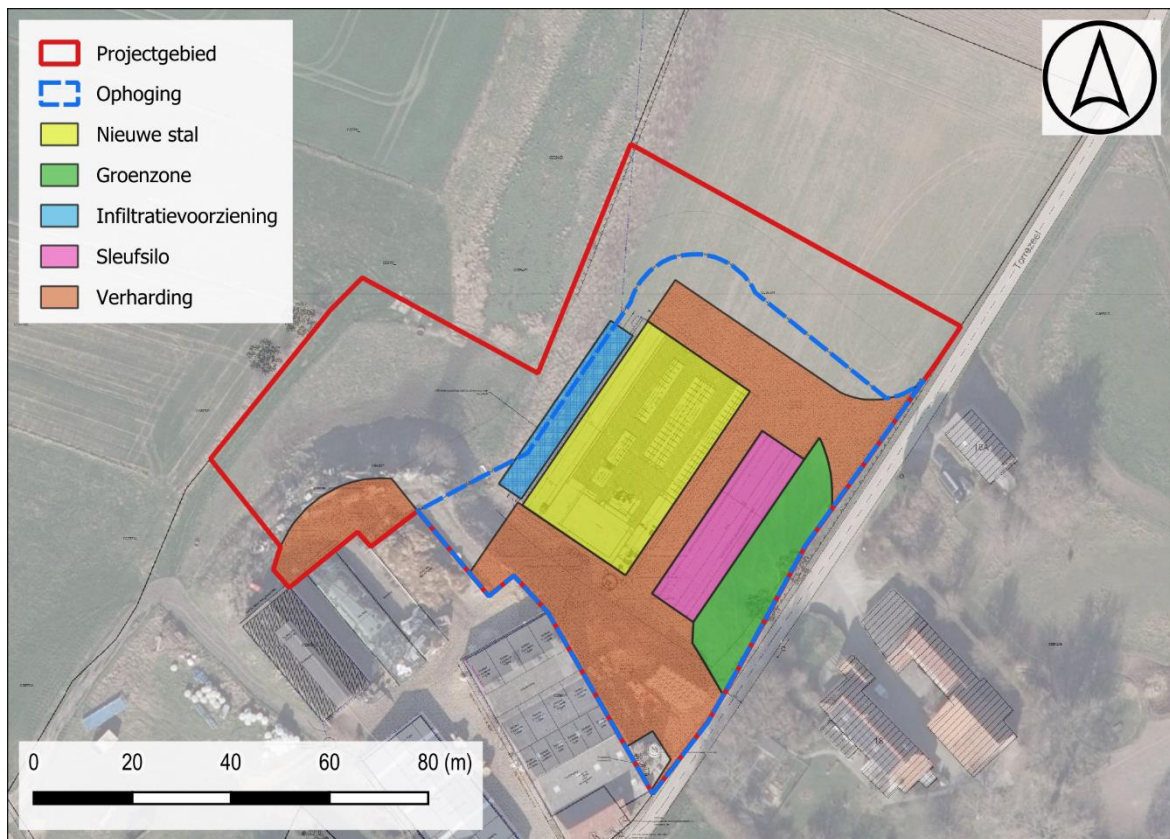
Figuur 3: Situering plangebied t.a.v. meest recente orthofotomozaïek (©Geopunt)

1.1.3.3 Geplande bodemingrepen

De totale oppervlakte van het projectgebied bedraagt ca. 8882 m², de gecombineerde oppervlakte van de geplande bodemingrepen bedraagt ca. 5342 m². Op heden is het projectgebied grotendeels in gebruik als gras- of weiland. De zone grenzend aan de bestaande hoeve en stallen is plaatselijk verhard.

De initiatiefnemer plant de realisatie van een melkveestal en een sleufsilos met bijhorende verharding. Gezien de huidige hoogteverschillen op het terrein wordt eerst een zone van ca. 4990 m² opgehoogd. Voordien wordt in deze zone de teelaarde afgegraven.

De nieuwe melkveestal heeft een footprint van ca. 1135 m² en is voorzien van de nodige mest- en hemelwaterkelders. Hiervoor dient men rekening te houden met een bodemingreep van ca. 200 cm-mv. Daarnaast wordt ook een infiltratievoorziening (ca. 220 m²), sleufsilos (ca. 410 m²), nieuwe verharding (ca. 2362 m²) en groenzone (ca. 515 m²) gerealiseerd. Deze infrastructuur reikt ca. 50 cm-mv diep.

Figuur 4: Opzet initiatiefnemer t.a.v. meest recente orthofotomosaïek (©Geopunt)

1.2 ASSESSMENT

1.2.1 Landschappelijk kader

Het projectgebied bevindt zich in de **zandleem en leemstreek**, meer bepaald het Bever-Akren bosgebied.

Bever is gelegen in het Vlaams-Brabantse heuvelgebied in de leemstreek. Het onderzoeksgebied bevindt zich binnen een oudere beekvallei die vroeger aansloot op de Beverbeek in het noorden. Het lokaal hoogtemodel situeert het projectgebied op een hoogte **van ca. 48 tot 60 + m TAW**. Binnen de projectgrenzen hebben zeer duidelijk reeds maaiveldwijzigingen plaatsgevonden. Het hoogtemodel toont aan dat het projectgebied zich op de rand van een beekvallei situeert. De zone die thans bebouwd is werd zeer duidelijk opgehoogd om dit terrein geschikt te maken voor bebouwing. Welke impact deze maaiveldwijzigingen gehad hebben op de bewaring van eventueel aanwezig archeologisch erfgoed, kan op heden niet bepaald worden.

Het projectgebied is gelegen in het Lid van Saint-Maur (**Formatie van Kortrijk**). Deze formatie bestaat hoofdzakelijk uit mariene kleiige sedimenten, die weinig macrofossielen bevatten en is de eerste afgezette formatie van het Vroeg-Eoceen (54,8 Ma – 49,0 Ma). Over het algemeen worden de afzettingen siltiger of zandiger (ondieper afzettingmilieu) naar het zuidoosten toe en homogeen kleiiger naar het noorden en noordoosten toe (dieper afzettingmilieu). De Formatie van Kortrijk wordt ingedeeld in vier leden; van onder naar boven: het Lid van Mont-Héribu, het Lid van Saint-Maur, het Lid van Moen en het Lid van Aalbeke. Het Lid van Mont-Héribu rust op de Groep van Landen.

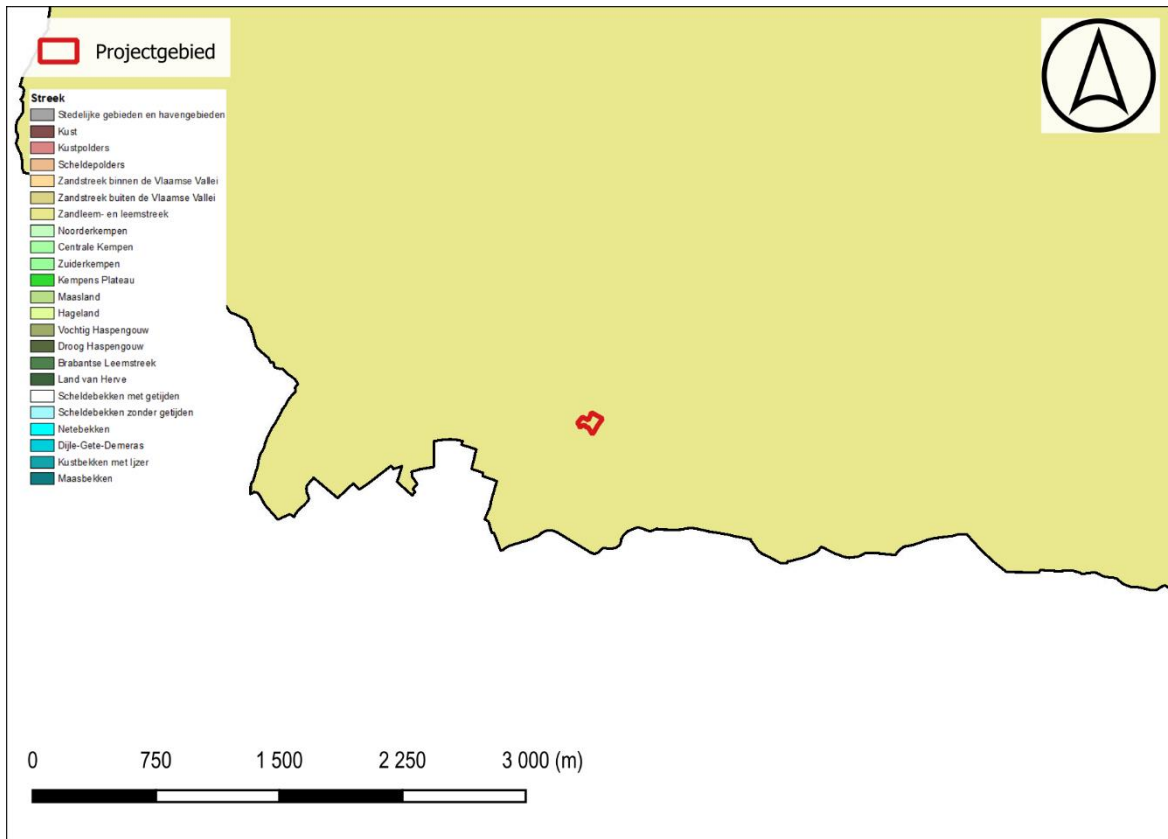
Het **Lid van Sain-Maur** is een grijze homogene afzetting van fijnsiltige klei met intercalaties van grof siltige klei of van kleiige fijne silt. Het is afgezet in een rustig open-shelf milieu en wordt vaak uitgebraat voor de vervaardiging van bakstenen.

Het projectgebied is deels gelegen in het **Quartair Type 2**. Dit type bestaat uit een eolische afzetting van het Weichseliaan tot mogelijk Vroeg-Holoceen (zandleem tot leem). Deze afzetting kan eventuele hellingsafzettingen van het Quartair bevatten. Het projectgebied is ook deels gelegen in het Quartair **Type 3a**. Het bestaat uit een basis van fluviaatiele afzettingen van het Weichseliaan gevolgd door een eolische afzetting van het Weichseliaan tot mogelijk Vroeg-Holoceen. Binnen deze afzetting kunnen mogelijk hellingsafzettingen van het Quartair voorkomen. Lokaal kan deze eolische afzetting afwezig zijn. De top bestaat uit een fluviaatiele afzetting (organochemisch en primairien inclusief) van het Holoceen en mogelijk Tardiglaciaal.

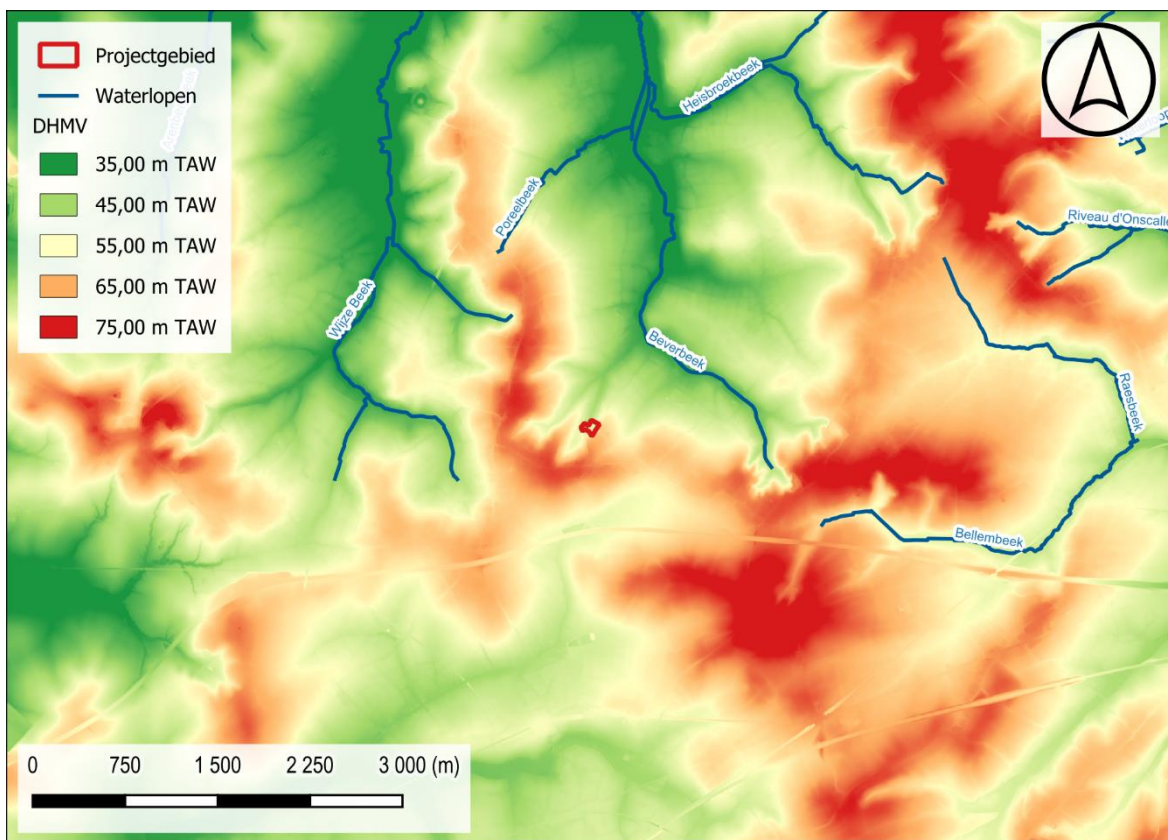
De bodemkaart geeft ter hoogte van het onderzoeksgebied profielloze, colluviale en alluviale leembodems weer.

Van west naar oost komen de bodemtypes Acp, Aep, Adp, wLBx en OB voor binnen de projectgrenzen. Het bodemtype **Acp** is een matig droge leembodem zonder profiel. Het is een depressie- of lage hellingsgrond en omvat colluviale bodems welke tussen 80 en 120 cm gleyverschijnselen vertonen. Het colluviaal dek rust vaak op een geërodeerd profiel waarvan de textuur B op wisselende diepte van het profiel voorkomt. Dit type bodem vertoont voornamelijk een spreiding langs valleigebieden. Het bodemtype **Aep** is een natte leembodem zonder profiel. De bodem bestaat uit lemig materiaal (licht tot zwaar leem) en worden beïnvloed door een permanente grondwatertafel. Op minder dan 125 cm diepte komt een volledig gereduceerde horizont voor. Deze is meestal licht olijfgrijs of grijs. Roestvlekken beginnen op minder dan 50 cm. De bovengrond heeft een bruinachtige grondkleur. Het bodemtype **Adp** is een matig natte leembodem zonder profiel. De bouwlaag vertoont een bruingrijze kleur die geleidelijk overgaat in niet gedifferentieerd colluviaal materiaal die baksteenrestjes en houtskoolfragmenten bevat. Het colluvium rust op een afgeknotte textuur B of op een tertiair substraat. Ze komen voor in lage brede depressies, op de lage rad van de hellingen en als oeverwallen in alluviale valleien. Bodemtype **wLBx** is een droge, niet gleyige zandleembodem met klei-zand op geringe diepte en onbepaalde profielontwikkeling. Het bodemtype **OB** is een kunstmatig bodemtype waarbij de natuurlijke bodem sterk verstoord kan zijn door de aanwezige verharding of bebouwing. Hierdoor is het niet altijd mogelijk de natuurlijke bodem te herkennen.

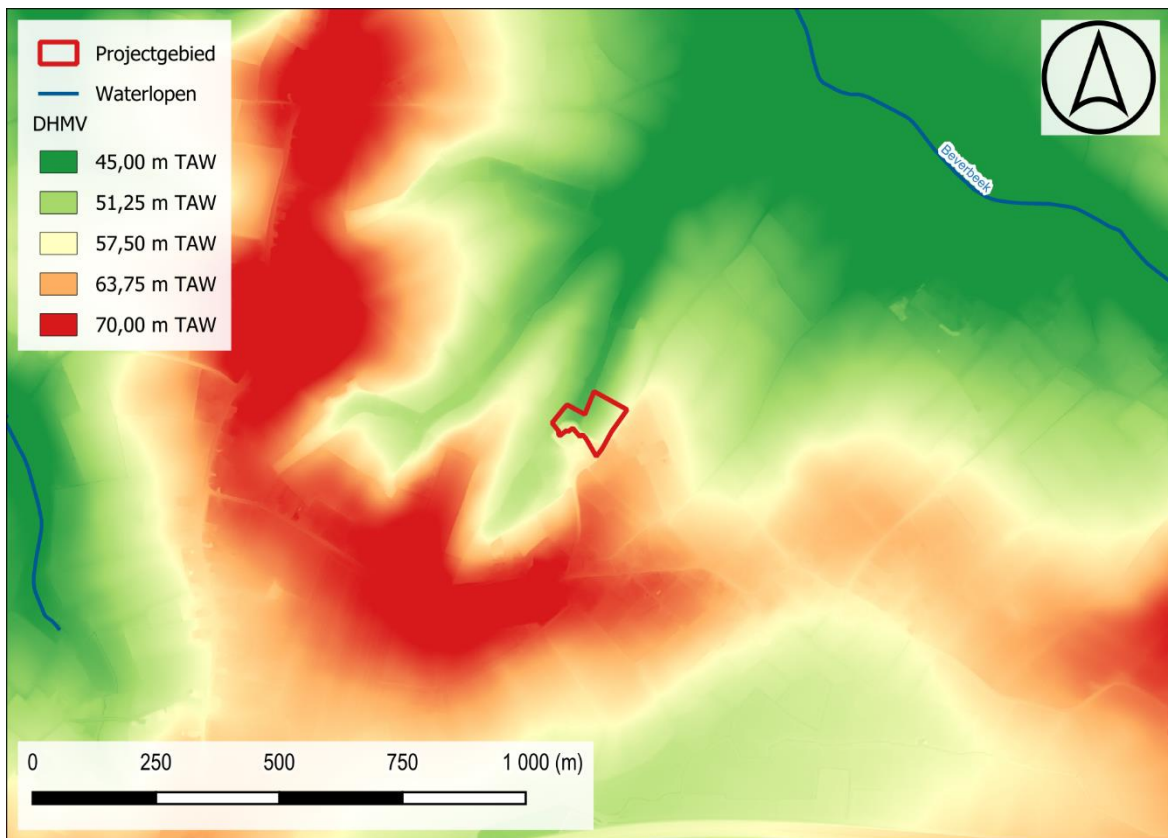
De randen van deze oude beekvallei waren ongetwijfeld aantrekkelijk voor jager-verzamelaars. De vruchtbare leembodems in de omgeving moeten ook gunstig geweest zijn voor vroege landbouwers in de omgeving.

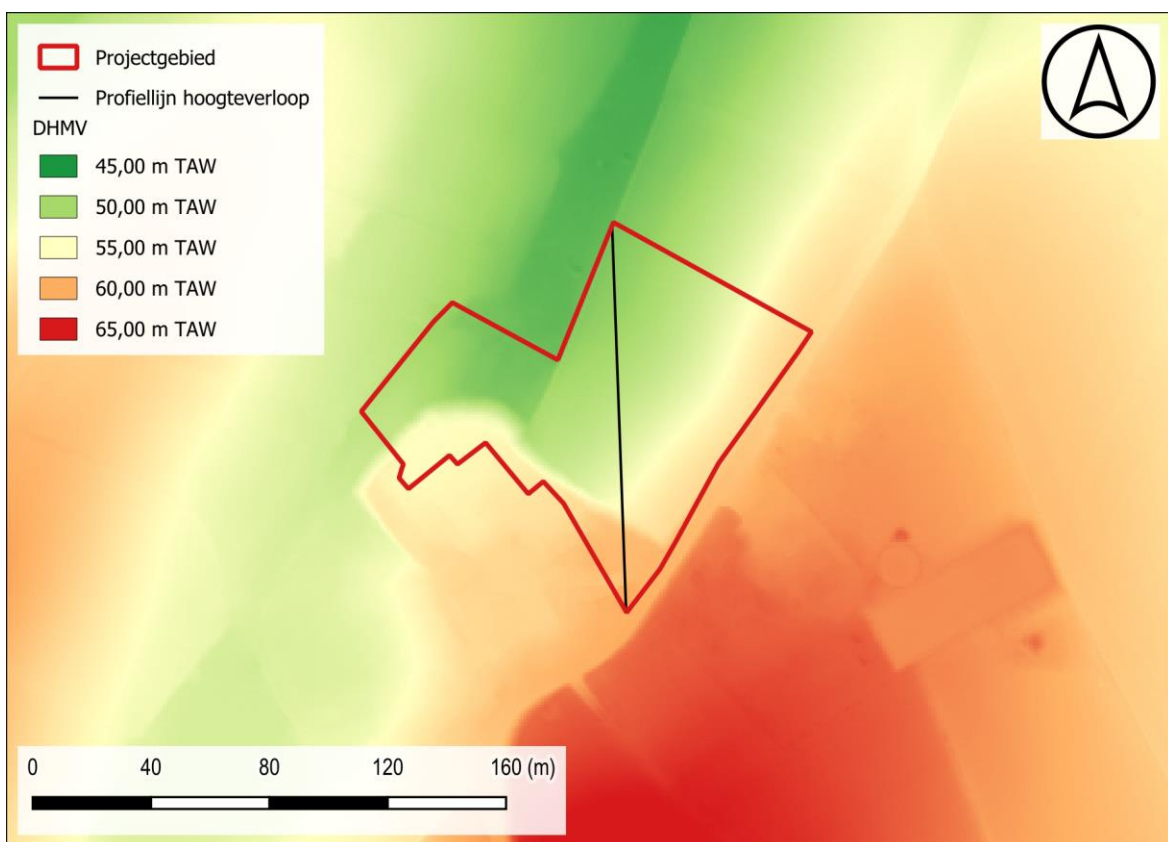
Figuur 5: Situering projectgebied t.a.v. de Traditionele Landschappenkaart (Bron: Geopunt).

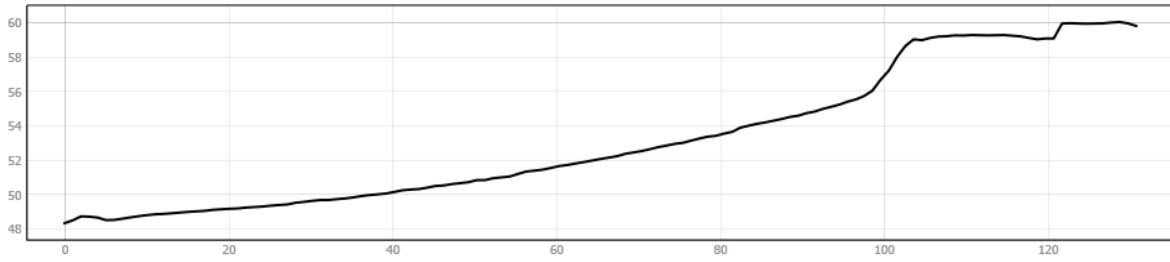
Figuur 6: Situering projectgebied t.a.v. Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (II) d.d. 2014 (© geopunt)

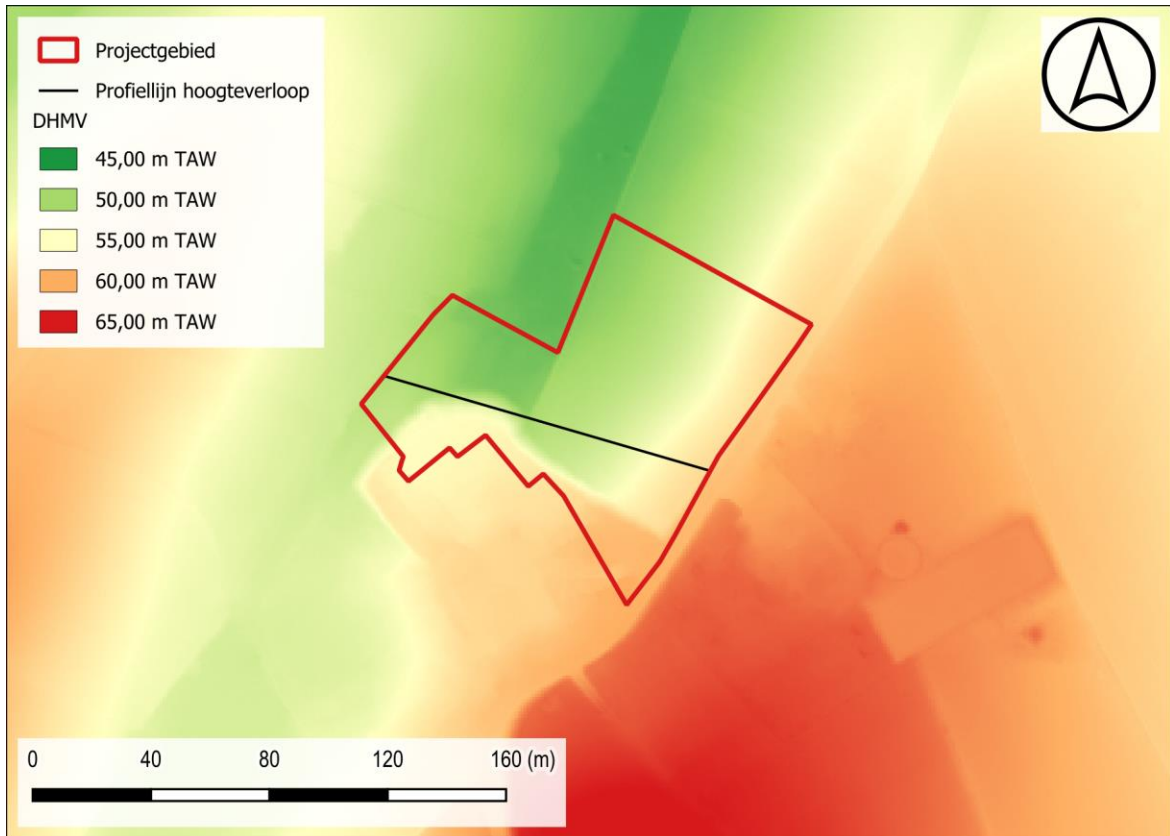
Figuur 7: Situering projectgebied t.a.v. Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (II) d.d. 2014 (© geopunt)

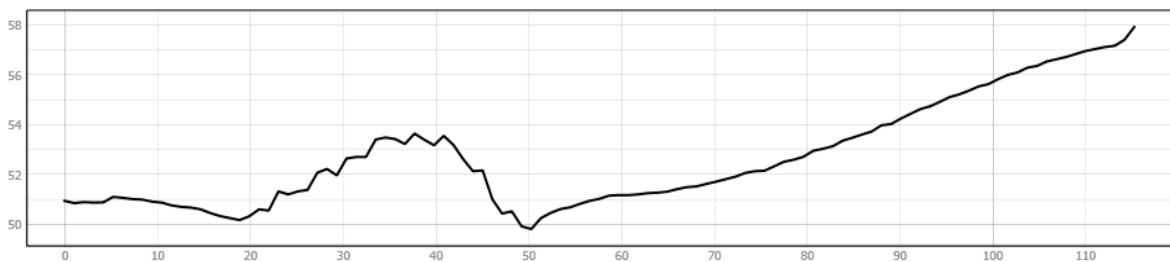
Figuur 8: Situering projectgebied t.a.v. Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (II) d.d. 2014 (© geopunt)

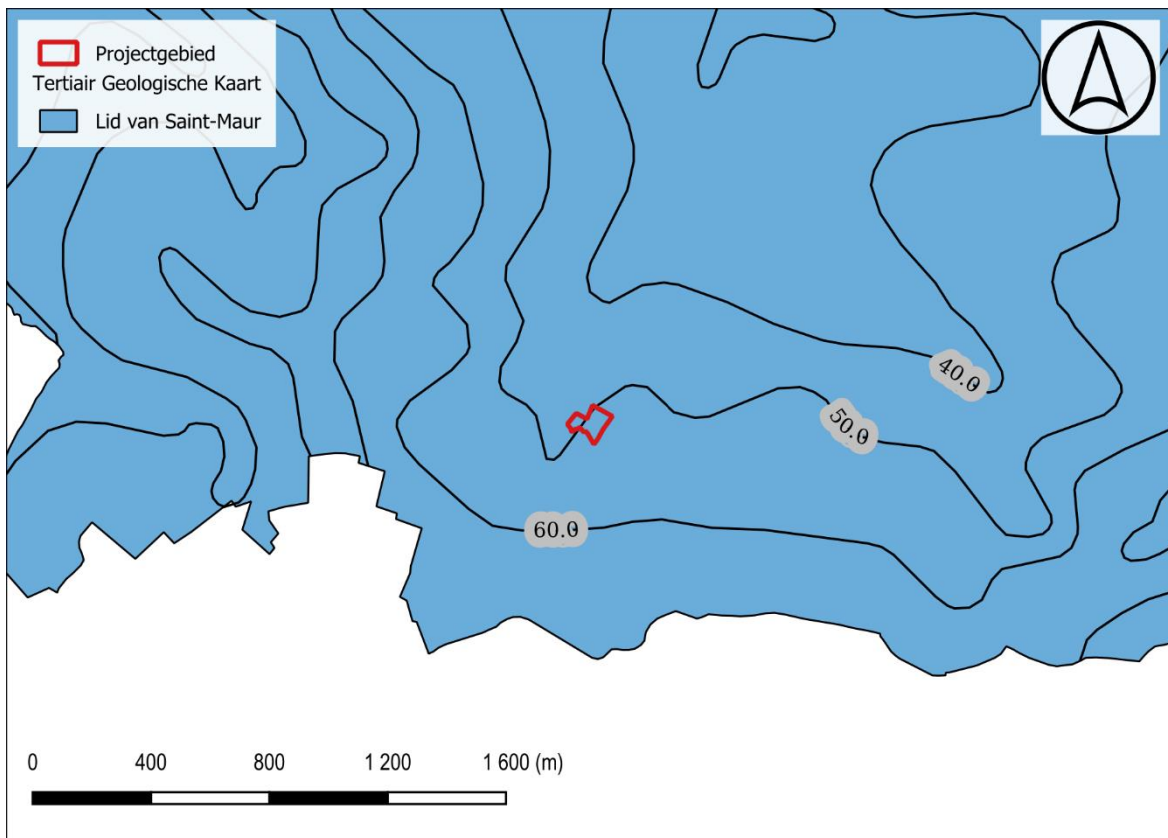
Figuur 9: Hoogteverloop N-Z

Figuur 10: Situering projectgebied t.a.v. Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (II) d.d. 2014 (© geopunt)

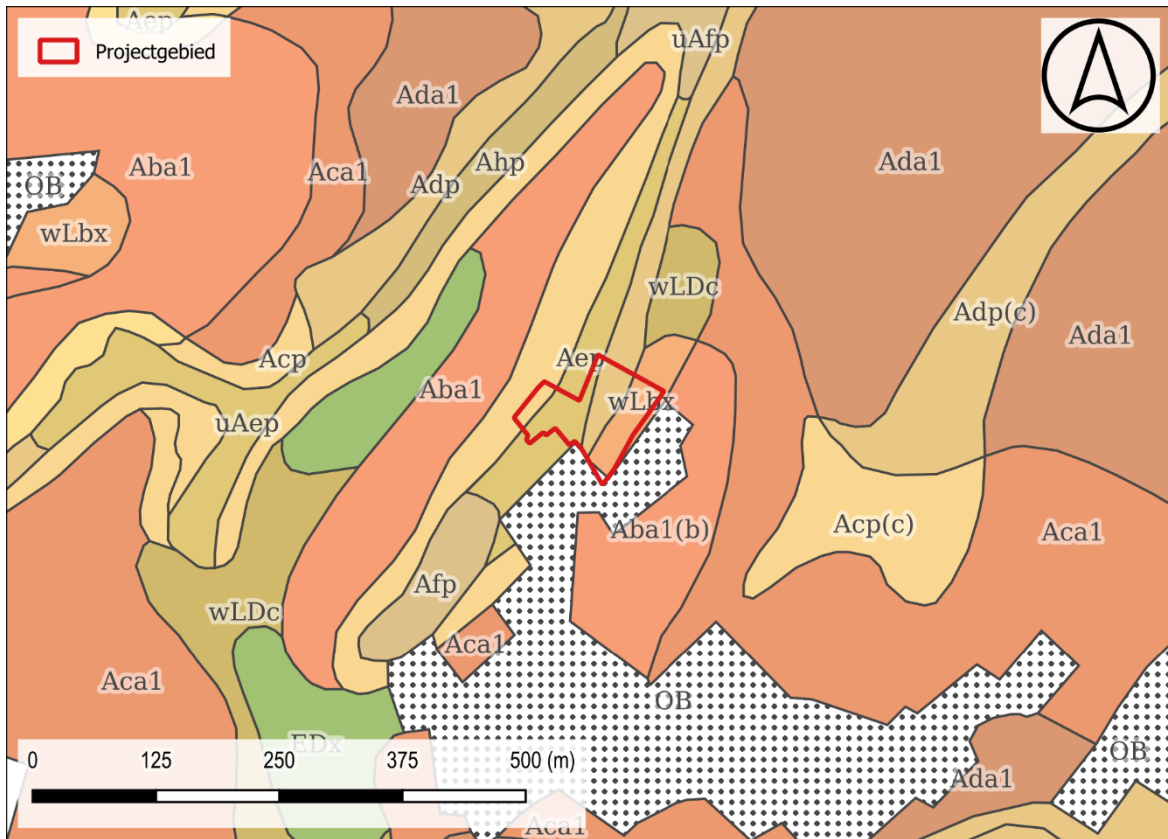
Figuur 11: Hoogteverloop NW-ZO

Figuur 12: Situering projectgebied t.a.v. Tertiair geologische kaart (© geopunt)

Figuur 13: Situering projectgebied t.a.v. Quartair geologische kaart (© geopunt)

Figuur 14: Situering projectgebied t.a.v. algemene bodemkaart van België (© geopunt)

1.2.2 Historisch kader

I. Bever

De eerste vermelding van Bever dateert van 946 in een akte van de abdij van Gemblours. Gedurende de feodale periode kende het grondgebied twee heerlijkheden, namelijk het domein van Rubempre-Renese en het domein van Hallut. Deze waren afhankelijk van de graaf van Henegouwen.

Tijdens de 16de en 17de eeuw kende de streek eerst de Spaanse overheersing, nadien de Oostenrijkse. In die periode leden de inwoners onder wanorde, godsdienststroevelen, baldadigheden van de inquisitie, de pest en hongersnoden. Vanaf 1692, na de veldslag van *Steenkerque* werd Bever geconfronteerd met de beproevingen van de Franse onderdrukking en in 1792 werd de gemeente bij de Franse Republiek gevoegd. Na de veldslag van Waterloo werd België tussen 1815 en 1830 gevoegd bij Noord-Nederland om samen het Koninkrijk der Nederlanden te vormen.

Ten gevolge van het trekken van de taalgrens werd Bever in 1963 met een belangrijk deel van Akrenbos overgeheveld van de provincie Henegouwen naar de provincie Brabant; de gehuchten Warissaet en Groenstraat werden overgeheveld naar Opzullik. Sinds 1995 maakt Bever deel uit van de nieuwe provincie Vlaams-Brabant.²

II. Projectgebied

De Ferrariskaart (1771-77) karteert het projectgebied ter hoogte van onbebouwd akkerland ten noorden van het gehucht *Romont*. De huidige straten Torrezeel en Romont zijn op dit kaartbeeld reeds te herkennen. Ten zuiden en ten oosten van het terrein zijn hoeves afgebeeld. De latere 19de eeuwse kaarten geven een gelijkaardig beeld.

Op de luchtfoto van 1971 is het projectgebied in gebruik als wei- of grasland. Ten zuidwesten en -oosten staan gebouwen. Het onderzoeksgebied zelf blijft vrij van bebouwing tot op heden.

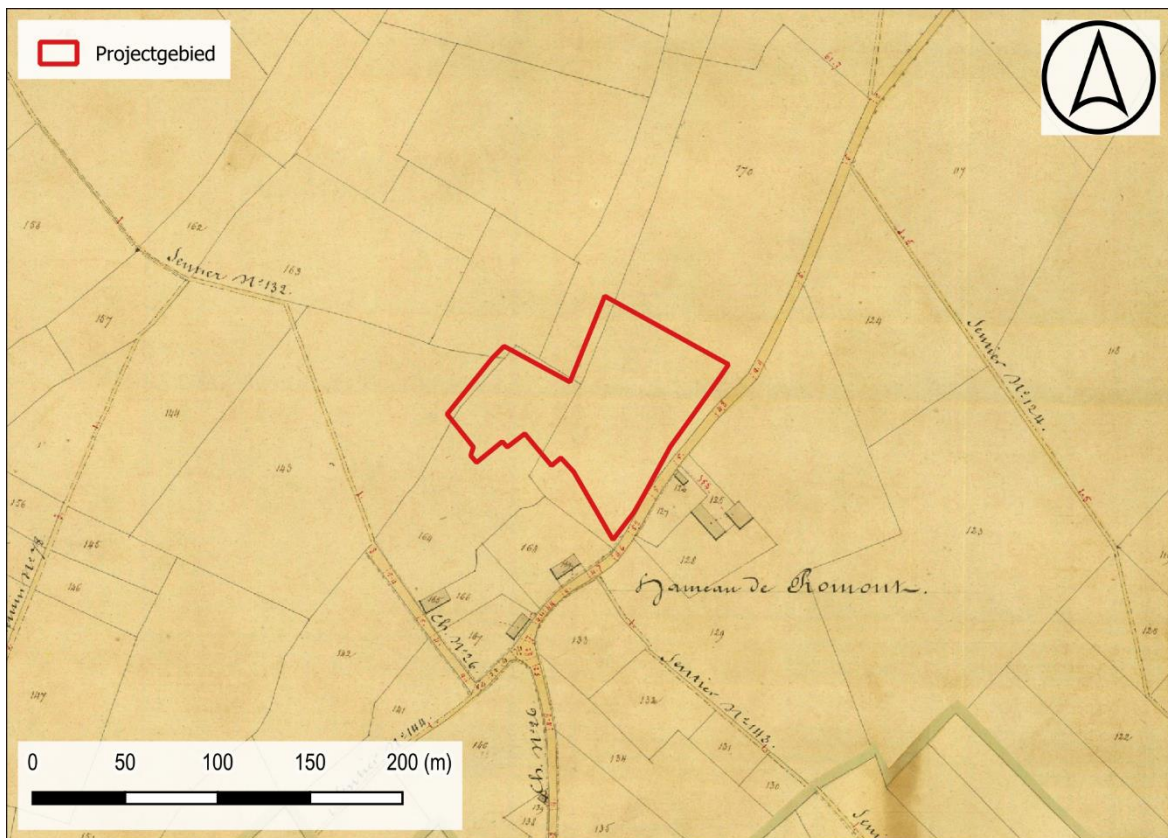
² Historisch overzicht van de gemeente Bever-Biéviène, [online], <https://www.bever-bievene.be/over-bever/geschiedenis/historisch-overzicht>, geraadpleegd op 24 september 2024

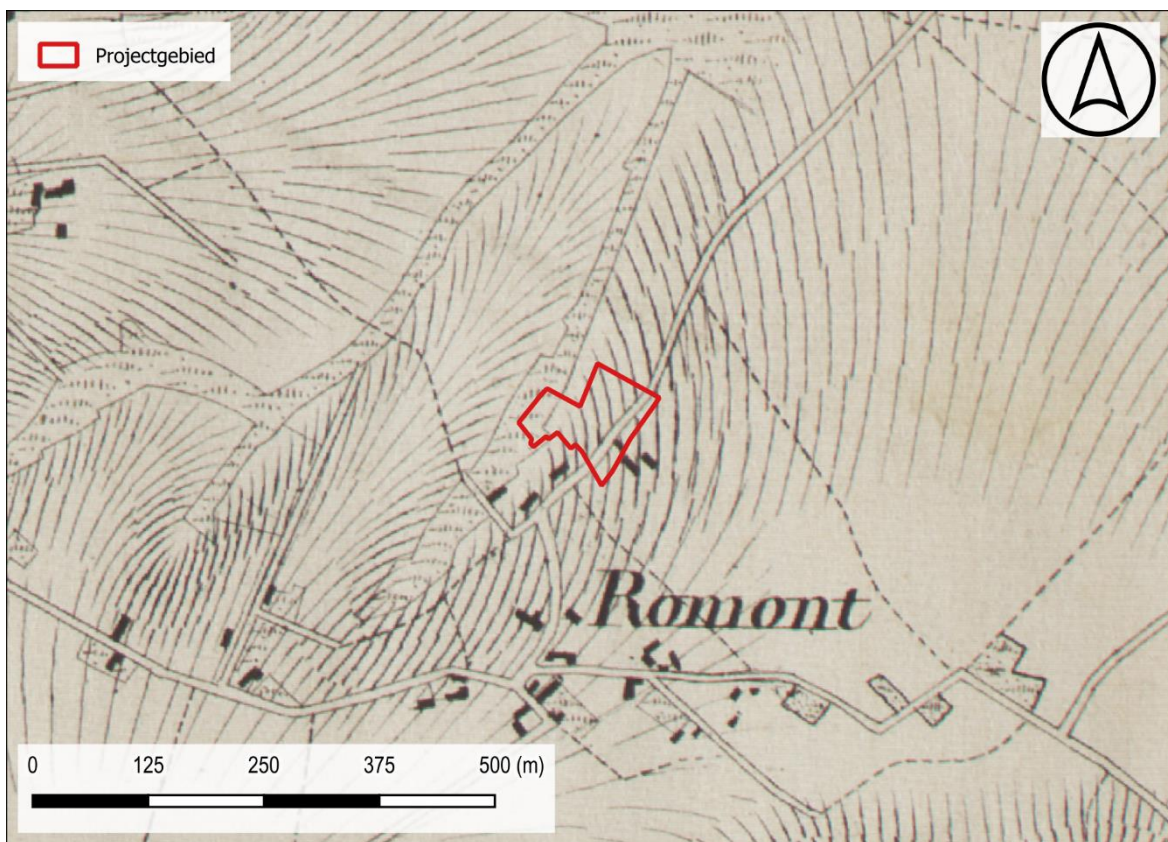
Figuur 15: Situering projectgebied t.a.v. Ferrariskaart d.d. 1771-1778 (© geopunt)

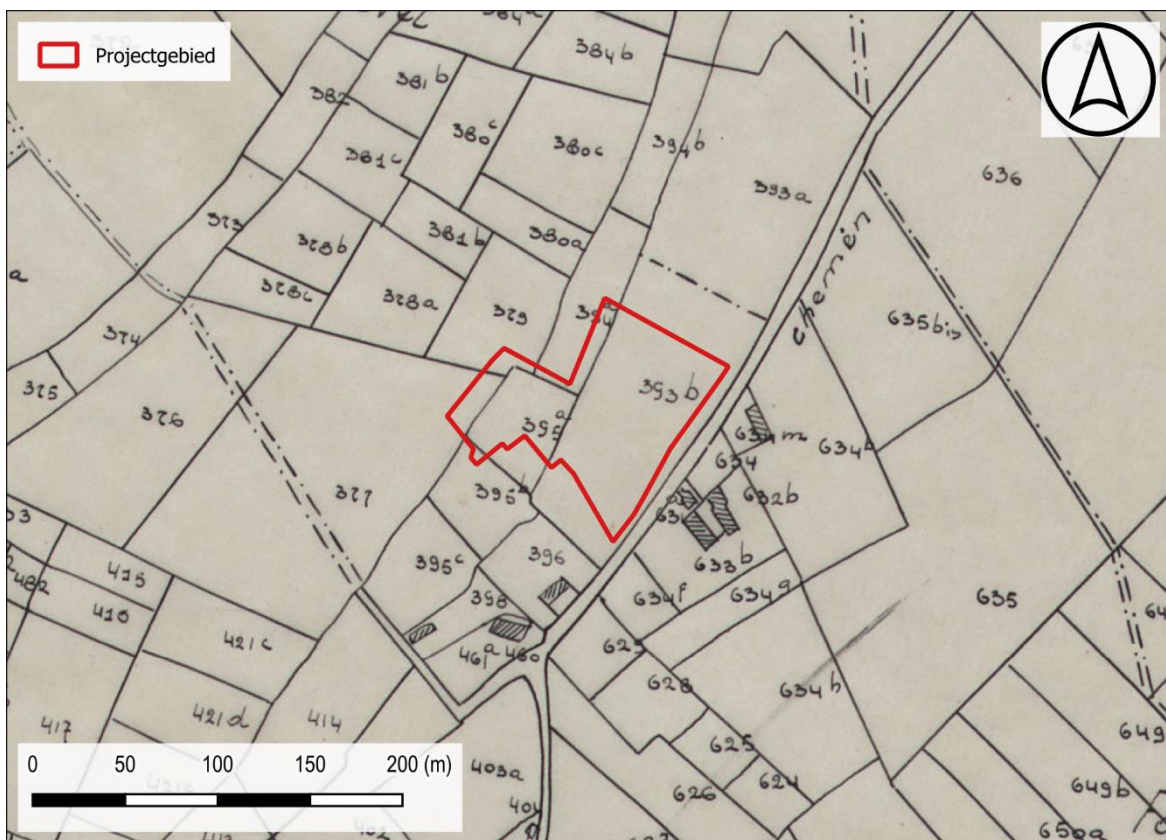
Figuur 16: Situering projectgebied t.a.v. Ferrariskaart d.d. 1771-1778 (© geopunt)

Figuur 17: Situering projectgebied t.a.v. Atlas der Buurtwegen d.d. 1840 (© geopunt)

Figuur 18: Situering projectgebied t.a.v. Vandermaelenkaart d.d. 1846-1854 (© geopunt)

Figuur 19: Situering projectgebied t.a.v. Poppkaart d.d. 1842-1879 (© geopunt)

Figuur 20: Situering projectgebied t.a.v. orthofotomozaïek d.d. 1971 (© geopunt)

Figuur 21: Situering projectgebied t.a.v. orthofotomozaïek d.d. 1979-1990 (© geopunt)

Figuur 22: Situering projectgebied t.a.v. orthofotomozaïek d.d. 2000-2003 (© geopunt)

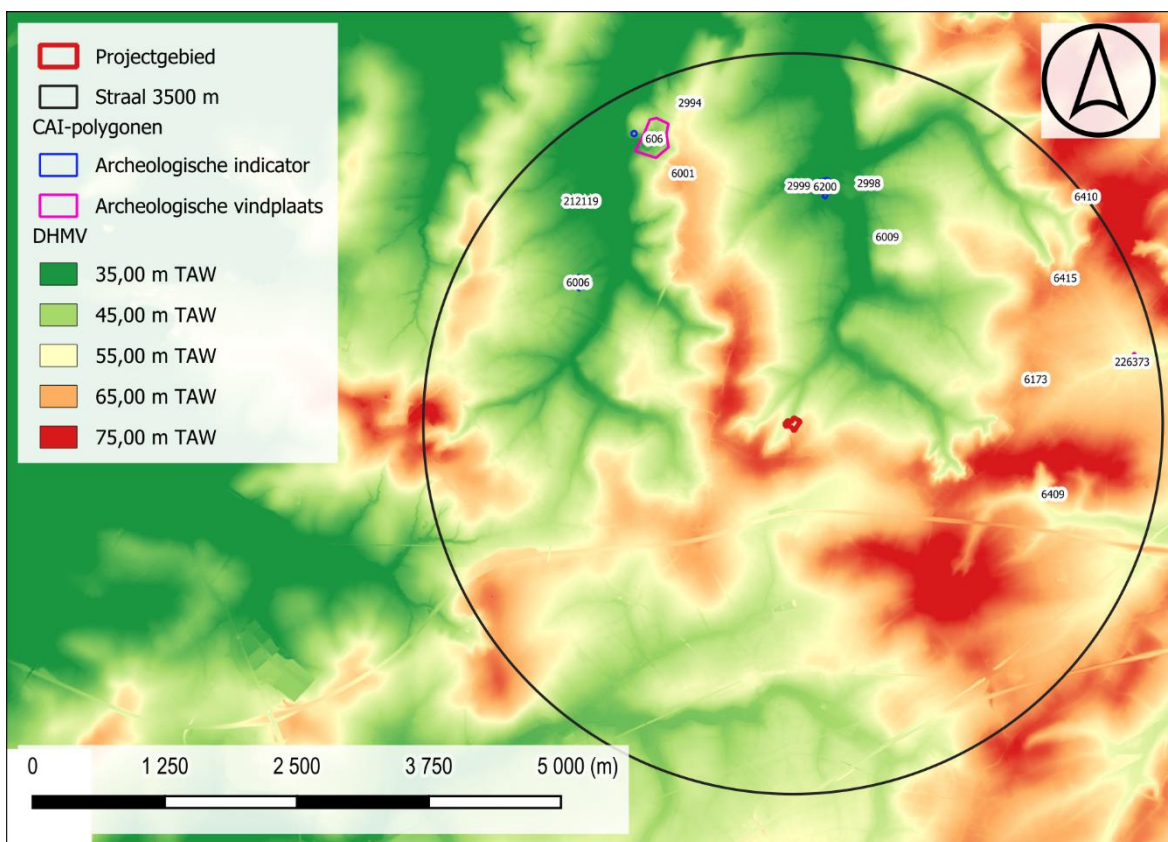
Figuur 23: Situering projectgebied t.a.v. orthofotomozaïek d.d. 2008-2011 (© geopunt)

Figuur 24: Situering projectgebied t.a.v. orthofotomozaïek d.d. 2022-2023(© geopunt)

1.2.3 Archeologisch kader

Archeologische waarden in de omgeving zijn schaars. Meer dan waarschijnlijk reflecteert deze schaarste aan gekende vindplaatsen een gebrek aan systematisch onderzoek in het verleden in combinatie met het landelijke karakter waar grote bouwprojecten ontbreken en niet zozeer een menselijke afwezigheid. Verder richting het oosten, op het grondgebied van Herne, werden bij een prospectie lithische artefacten uit het mesolithicum aangetroffen en meerdere kuilen uit de late middeleeuwen aangesneden. Na uitvoering van het vooronderzoek werd besloten dat aanwezig erfgoed in situ bewaard kon blijven. Verder ten noorden van het onderzoeksgebied werd in de jaren '80 eveneens archeologisch onderzoek uitgevoerd op de top van de Kasteelberg waarbij vol- en laatmiddeleeuwse restanten van een versterkte toren op een opgeworpen heuvel werden onderzocht. De overige gekende waarden in de ruime omgeving betreffen voornamelijk indicatoren van laatmiddeleeuwse infrastructuur die gekend zijn dankzij cartografisch onderzoek.

Figuur 25: Situering projectgebied op het DHMV met aanduiding van de CAI-polygonen (©Geopunt).

I. Archeologische vindplaatsen

606	<p>Opgraving</p> <p>Volle middeleeuwen: lichte ophoging, oprichting van een zware houten toren, antropogeen reliëfverschil met grondsporen, nieuwe ophoging en bouw van een vierkante of rechthoekige toren met Romaanse kenmerken</p> <p>Late middeleeuwen: bakstenen toren (13de eeuw), burchheuvel: 65 m diameter op de basis, 20 m diameter op de top, een hoogte van 5m. Cirkelvormige gracht kunstmatige dam afvoerkanaal</p>
-----	--

	Bron: Borremans R. 1983: Archeologisch onderzoek van de kasteelberg te Bever (1964), De Brabantse Folklore, 237, 55-81.
226373	Mechanische prospectie Mesolithicum: Cluster uit de steentijd, mogelijk neolithicum. Late middeleeuwen: Middeleeuwse kuilen 18 ^{de} eeuw: Steenbouwwoning uit de nieuwe tijd Bron: Schoups, A., Stevens, F., Ghyselbecht, E., Machiels, R., Belis, B. en Siemons J. (2020):Herne Manhovestraat, Raasbeekstraat. Een nota. VEC nota 491, Geel.

II. Archeologische indicatoren

2994	Indicator cartografie 18 ^{de} eeuw: Molen, ruïne
2998	Erfgoedonderzoek 18 ^{de} eeuw: kapel
2999	Toevalsvondst Volle middeleeuwen: Met Sint-Martinus als patroonheilige behoort deze parochiekerk tot de oudste in de regio. Haar oorsprong klimt minstens op tot 1137 want omstreeks die tijd schonk Liétard, bisschop van Kamerijk (1131-1137), het altaar van "Beverna" aan het kapittel van het Heilig Kruis in de gelijknamige stad – een schenking die in 1139 wordt bevestigd door zijn opvolger. Nieuwe tijd: bij werken aan de gasleiding (buiten de kerk) zijn menselijke resten aangetroffen.
6001	Indicator cartografie 18 ^{de} eeuw: Bakstenen kapel gelegen tussen het groen bij een driesprong van wegen en bij een groepering van hoefetjes en boerenhuizen.
6006	Erfgoedonderzoek 18 ^{de} eeuw: Hof te Fonteyne, vierkantshoeve met verschillende gebouwen in los verband rondom een rechthoekige, geplaveide binnenplaats.
6009	Erfgoedonderzoek 18 ^{de} eeuw: Puydtkapel
6173	Indicator cartografie 18 ^{de} eeuw: molen, 1769
6200	Indicator cartografie 18 ^{de} eeuw: Op het terrein afgebrande windmolenromp, met kern uit begin nieuwe tijd C. Brouwerij en jeneverstokerij
6409	Indicator cartografie

	Nieuwe tijd: Verbesselt interpreteert dit klein kasteel als een oude motte tussen de 2 Geraardsbergse banen, een voorpost van de stadswallen maar buiten de stad gelegen
6410	Erfgoedonderzoek Middeleeuwen: Hoeve, Hof te Ijsbroek
6415	Erfgoedonderzoek Middeleeuwen: Hoeve, Hof te Wilgendam
150885	Toevalsvondst Eerste helft 20 ^{ste} eeuw: Het betreft een duizendtal munten uit de eerste helft vd 20 ^{ste} eeuw veel Franse pasmunt en Belgische munten.
212119	Metaaldetectie Vroege middeleeuwen: stukje van een symmetrische Merovingische fibula - brons - 40 mm 18 ^{de} eeuw: Munt van 12 deniers Lodewijk XVI datum onleesbaar Nieuwe tijd: klokkenbrons
219060	Metaaldetectie WOII: 'kogelhuls 'DM43' - Des Moines Ordnance Plant, Amerikaans zwaar geschut huls, .50

1.3 SYNTHESE FASE BUREAUONDERZOEK

De opdrachtgever plant de realisatie van een nieuwe stal met bijhorende infrastructuur ter hoogte van Romont 17 te Bever. Het volledige plangebied is ca. 8882 m² groot en is in gebruik als gras- en akkerland. De geplande ingrepen omvatten de realisatie van de nieuwe stal, aanleg van verharding, het uitgraven van een sleufsilo en inplanting van een nieuwe groenzone. Het terrein wordt in het kader van de geplande werken deels opgehoogd vanwege de helling van het terrein. Hiervoor wordt de teelaarde eerst afgegraven. De gecombineerde oppervlakte van de geplande werken bedraagt ca. 5342 m².

Bever is gelegen in het Vlaams-Brabantse heuvelgebied in de leemstreek. Het onderzoeksgebied bevindt zich binnen een oudere beekvallei die vroeger aansloot op de Beverbeek in het noorden. Op het DHMV is te zien dat er rondom het plangebied reeds nivelleringswerken zijn uitgevoerd. Het plangebied helt af richting het noorden. De Quartairgeologische kaart geeft op het overgrote deel van het onderzoeksgebied een profiel weer waarvan de top bestaat uit fluviatiele afzettingen van het Holoceen. De bodemkaart geeft ter hoogte van het onderzoeksgebied profielloze, colluviale en alluviale leembodems weer. De randen van deze oude beekvallei waren ongetwijfeld aantrekkelijk voor jager-verzamelaars. De vruchtbare leembodems in de omgeving moeten ook gunstig geweest zijn voor vroege landbouwers in de omgeving.

De cartografische bronnen reflecteren een landelijke omgeving. Dit agrarische karakter is tot op heden voor een groot deel bewaard gebleven. Op de Ferrariskaart is te zien dat het plangebied is ingekleurd als akkerland en vrij blijft van bebouwing. Ten zuiden van het onderzoeksgebied is het gehucht 'Romont' aangeduid. Aan de overzijde van de huidige Torrezeel is een hoeve afgebeeld. Het 19^e-eeuwse kaartmateriaal geeft een gelijkaardig beeld. Op de Vandermaelenkaart is de oudere beekvallei nog te herkennen als een strook grasland. Binnen de orthofotosequentie is weinig verandering op te merken binnen de grenzen van het onderzoeksgebied. Het terrein blijft de voorbije decennia in gebruik als gras- en akkerland. Wel is te zien hoe het veebedrijf ten zuiden van het plangebied stelselmatig wordt uitgebreid.

Archeologische waarden in de omgeving zijn schaars. Meer dan waarschijnlijk reflecteert deze schaarste aan gekende vindplaatsen een gebrek aan systematisch onderzoek in het verleden in combinatie met het landelijke karakter waar grote bouwprojecten ontbreken en niet zozeer een menselijke afwezigheid. Verder richting het oosten, op het grondgebied van Herne, werden bij een prospectie lithische artefacten uit het mesolithicum aangetroffen en meerdere kuilen uit de late middeleeuwen aangesneden. Na uitvoering van het vooronderzoek werd besloten dat aanwezig erfgoed in situ bewaard kon blijven. Verder ten noorden van het onderzoeksgebied werd in de jaren '80 eveneens archeologisch onderzoek uitgevoerd op de top van de Kasteelberg waarbij vol- en laatmiddeleeuwse restanten van een versterkte toren op een opgeworpen heuvel werden onderzocht. De overige gekende waarden in de ruime omgeving betreffen voornamelijk indicatoren van laatmiddeleeuwse infrastructuur die gekend zijn dankzij cartografisch onderzoek.

Concreet dient ter hoogte van het onderzoeksgebied uitgegaan te worden van een trefkans inzake archeologisch erfgoed. Vooralsnog is geen informatie aan het licht gekomen waardoor aangenomen kan worden dat het plangebied vrij is van relictten. De verwachting bestaat uit zowel artefactenconcentraties als resten bestaand uit bodemsporen. In de eerste plaats is een landschappelijk bodemonderzoek noodzakelijk om de bodemopbouw en bewaringscondities te evalueren. Mogelijk is een ouder loopvlak afgedekt door colluvium. Mocht blijken dat plaatselijk bodemhorizonten aanwezig zijn die kunnen wijzen op betere bewaringsomstandigheden m.b.t. artefactenconcentraties dan dienen deze bemonsterd te worden in een verkennend grid. In het geval van een positieve staalname wordt dit onderzoek aangevuld met waarderende archeologische boringen en/of testvakken. Met betrekking tot erfgoed bestaand uit bodemsporen is een proefsleuvenonderzoek de meest geschikte onderzoeksmethode indien dit nog kan leiden tot kenniswinst.

BIBLIOGRAFIE

LITERATUUR

Van Ranst, E. & Sys, C. 2000. Eenduidige legende voor de digitale bodemkaart van Vlaanderen. Universiteit Gent.

KAARTMATERIAAL

Kabinetskaart van de Oostenrijkse Nederlanden, Graaf de Ferraris [1771-1778]

Atlas der Buurtwegen d.d. 1842

Topografische kaart van Vandermaelen d.d. 1846 – 1854

Popp-kaart d.d. 1842-1879

DIGITALE BRONNEN

www.geopunt.be

<https://dov.vlaanderen.be>

<https://inventaris.onroerenderfgoed.be>

<https://cartesius.be>

<https://loket.onroerenderfgoed.be>

BIJLAGE

FIGURENLIJST

Figuur 1: Situering projectgebied t.a.v. GRB-basiskaart (© geopunt).....	4
Figuur 2: Situering projectgebied t.a.v. topografische kaart van België (© geopunt)	4
Figuur 3: Situering plangebied t.a.v. meest recente orthofotomozaïek (©Geopunt)	6
Figuur 4: Opzet initiatiefnemer t.a.v. meest recente orthofotomozaïek (©Geopunt)	7
Figuur 5: Situering projectgebied t.a.v. de Traditionele Landschappenkaart (Bron: Geopunt).....	10
Figuur 6: Situering projectgebied t.a.v. Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (II) d.d. 2014 (© geopunt)	10
Figuur 7: Situering projectgebied t.a.v. Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (II) d.d. 2014 (© geopunt)	11
Figuur 8: Situering projectgebied t.a.v. Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (II) d.d. 2014 (© geopunt)	11
Figuur 9: Hoogteverloop N-Z	12
Figuur 10: Situering projectgebied t.a.v. Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (II) d.d. 2014 (© geopunt)	12
Figuur 11: Hoogteverloop NW-ZO	12
Figuur 12: Situering projectgebied t.a.v. Tertiair geologische kaart (© geopunt)	13
Figuur 13: Situering projectgebied t.a.v. Quartair geologische kaart (© geopunt)	13
Figuur 14: Situering projectgebied t.a.v. algemene bodemkaart van België (© geopunt)	14
Figuur 15: Situering projectgebied t.a.v. Ferrariskaart d.d. 1771-1778 (© geopunt)	16
Figuur 16: Situering projectgebied t.a.v. Ferrariskaart d.d. 1771-1778 (© geopunt)	16
Figuur 17: Situering projectgebied t.a.v. Atlas der Buurtwegen d.d. 1840 (© geopunt)	17
Figuur 18: Situering projectgebied t.a.v. Vandermaelenkaart d.d. 1846-1854 (© geopunt) ...	17
Figuur 19: Situering projectgebied t.a.v. Poppkaart d.d. 1842-1879 (© geopunt).....	18
Figuur 20: Situering projectgebied t.a.v. orthofotomozaïek d.d. 1971 (© geopunt).....	18
Figuur 21: Situering projectgebied t.a.v. orthofotomozaïek d.d. 1979-1990 (© geopunt).....	19
Figuur 22: Situering projectgebied t.a.v. orthofotomozaïek d.d. 2000-2003 (© geopunt).....	19
Figuur 23: Situering projectgebied t.a.v. orthofotomozaïek d.d. 2008-2011 (© geopunt).....	20
Figuur 24: Situering projectgebied t.a.v. orthofotomozaïek d.d. 2022-2023(© geopunt).....	20
Figuur 25: Situering projectgebied op het DHMV met aanduiding van de CAI-polygonen (©Geopunt).	21

BOORLIJST

CHRONOLOGISCH KADER

